Ч. 17. Należytość pocztową zapłacono ryczałtem **Львів, 29. квітня 1928.** Почтову належитість заплачено гуртом **Рік II.**

ПРАВДА

ЧАСОПИС ДЛЯ НАРОДА

Виходить що тижня

Адреса Редакції і Адм.: **„ПРАВДА“** Львів, вулиця Льва Сапіги ч. 26, I. пов.

Поодиноке число коштує 20 сотиків

ПЕРЕДПЛАТА

В КРАЮ: Річно 10 зол. Піврічно 5 зол. Чвертьрічно 2 з 50 сот. Місячно 1 зол.

ЗА КОРДОНОМ: Річно 2 амер. доляри або їх рівновартість

Конець брехні.

Мимо шумних запевнень большевицьких і наших галицьких, за большевиками потягаючих часописів, „що на Совітській Україні все гаразд“ — так воно не є. Напливаючі зі совітської України вісти без найменшого сумніву виявляють большевицьку брехню про „українізацію“ України, та про „гаразди“ і „свободу“, яких вона зазнає під червоною владою.

Вся „українізація“ ограничилася лиш до поверховної зміни вивісок, а в сути річи, як давнійше царат, так тепер гнобить її московський червоний пястук. Всякі спроби справжньої українізації — давлять по приказам із Москви жидівсько-большевицькі комісарі. Замітний в останніх часах український національний рух зміряючий до якого-такого бодай культурного та економічного відмежовання України від московсько-жидівського самодержавія — називають большевики н а ц і о н а л ь н и м з б о ч е н н я м, єресю проти теорії Маркса.

Щоби здавити цей український рух, сиплються в кругах українських діячів-„сепаратистів“ (окремішників) численні арештовання, розстріли, зсилки на Сибір і инші репресії-переслідування.

Ці репресії відкривають правдиве лице большевиків, та виявляють, як дуже тісні границі визначили вони для „самостійности“ України.

Та це переслідування має й свої добрі сторони. Кождому широму Українцеви, по той і цей бік червоної границі, якщо до тепер ще в добрій вірі покладав свої надії на большевиків — тепер відкриваються очі. Кождому тепер ясно, що большевики вважають Україну за свою провінцію, та ніяким способом не допускають до відірвання її від Радянського Союза. Кождий бачить, що так дуже величане ріжними радами, працями, голосами і др. „большевицьке воскресення України“ та її жидівська „українізація“ — це крайний обман.

Скріплений український національний рух та в його дусі піднимані масові селянські бунти й повстання в цілім краю, це грізна хмара, яка повисла над пануванням московського самодержавія на Україні.

Італійські події.

(—) Дві події в Італії зацікавили в останніх днях світ.

Перша — це атентати на італійського короля та на Мусолінія. Про це писали ми в попередному числі нашого часопису. Хто саме яка партія робила цей замах, покищо не відомо, хоч поарештували багато людей. Кажуть, що зробили замах анархісти, себто люде, що не признають ніякої влади тай кожну владу поборюють. Га можливо й так, що це не анархісти, а просто противники Мусолінія й загалом фашистівського правління. Бо треба знати, що Мусоліні враз із своїми фашистами дуже гостро обходиться з усіми своїми противниками нефашистами, точнісько так як большевицьке правительство на Радянщині. І одно й друге правительство держиться тільки силою. Тож не диво, що ось як на Радянщині, так і в Італії приходить до замахів і непокоїв. В Італії, що правда, не так часто тай не так масово, як на Радянщині, бо мабуть таки більшість італійських громадян є за Мусолінієм. Але є й невдоволені — от і причина замаху.

Друга подія, що зацікавила світ, це гостина польського міністра закордонних справ у Римі.

Хоч такі гостини в політичному світі не новина, та чогось отся гостина польського міністра в Римі дуже зацікавила світ. Усі світові часописи дивуються, ломлять собі голови над цим, що було причиною зїзду, ба навіть висказують побоювання, що твориться якийсь новий союз проти сусідних держав. Одні підозрівають, що Італія готовить змову проти Франції, тимбільше, що в польських часописах вже давніше були виступи невдоволення з Франції. Писали ці часописи нераз, що годі Польщі вічно йти на французькому мотузку, що требаб уже вести більше самостійну політику й радше йти разом з Анґлією. Та з цего, що французькі часописи пишуть про цей зїзд дуже спокійно, можна думати, що на зїзді не було мови про протифранцуський союз. Зате досить трівожаться цим зїздом німецькі, чеські та радянські часописи. Видно, що вони здогадуютьзя, що на цему зїзді була мова про них. Німеччина, як відомо, думає про тісніше зближення з Францією. І в Франції щораз більше відзиваються голоси за таким зближенням. Само собою, що таке зближення Італії не миле — от тому Німеччина боїться, що на римському зїзді була мова про союз проти Німеччини й Франції. Боїться такого союзу й Чехословаччина, бо це грозить їй утратою Закарпаття в користь Угорщини. А Радянщина, та вже взагалі боїться спільного виступу капіталістичних держав проти „більшовицького раю“. А тут ще Італія порозумілася й із донедавнім союзником Радянщини з Туреччиною.

Може воно в усіх цих здогадах і побоюваннях і є якесь зерно правди, а може й ні. Може дійсно була це собі така звичайна гостина державних мужів. Та польське й італійське правительство не говорять нічо про розмови на зїзді й тому саме є такі ріжні здогади.

Новий землетрус.

На балканському півострові повторився знова сильний землетрус. Дався він замітити на полудні від Букарешту в Румунії. В Болгарії, в околиці Филипополя поворотний землетрус виступив з незвичайною нагальністю і спричинив величезні шкоди.

Осередок землетрусу находився в селі Папарлі, яке знищене цілком. Залізничий шлях запався там на просторі одного кільометра, місцями на два метри в землю. Попересувалися також залізничі мости, що спинило залізничий рух. В Филипополі згинуло 15 осіб. Ранених є около 100. Також у Югославії дався відчути в многих містах землетрус, однак не спричинив там ніякої шкоди.

Французько-совітська незгода.

Совітська преса в останніх часах разураз остро виступає проти політики французької влади. Вказує це на загострення відносин між Совітами а Францією. До цього причинилася в значній мірі з французького боку спроба зареквірувати переїжджаюче через Францію совітське золото. Тому то тяжко дійти до совітсько-французьких переговорів у справі здавна наміреного заключення взаїмного пакту неаґресії (угоди невмішування в інтереси обох держав). — При чому видко, що трудноці в заключенню такої угоди виходять зі сторони Франції.

Свята Унія

VIII.

Підбурювання проти св. Унії і Собор в Берестю від 6—10 жовтня 1596 р.

Наші делеґати виїхали з Риму з початком лютого і прибули на рідну землю з початком марта 1596 року. Вертаючи мали радість у душі, що доконали великого діла, але також неспокій на думку, що далі робити муть руїнники проти них.

На руїну не довго треба було ждати. Під впливом і напором князя Острожського, котрий був ще більше ображений тим, що не „поправлено" св. Тайн так як він хотів — митрополит Рагоза виперся участи в унії, хоч сам підписав її. Сторонники і слуги князя на всіх соймиках зачали вносити протести. А коли в маю 1596 року отворено великий сойм у Варшаві, князь і залежні від нього посли піднесли крик проти унії, а відписи своїх протестів для аґітації розіслали по всіх воєвідствах і подолучували до міських актів. Бо могутний князь скрізь мав своїх людей, які фінансово були залежні від нього і мусіли його слухати. Треба знати, що в тих часах маґнати такої міри як князь Острожський був паном життя і смерти, багатьох навіть значних людей і велика скількість населення була зовсім від нього залежна. Він міг унеможливити навіть торговлю й тим самим життя всім купцям, що мусіли їхати через його величезні посілости, більші від неодної держави в тих а й у теперішних часах. По містах були від нього залежні цехи й ріжні орґанізації, суди і маґістрати, учителі по школах, міняйли грошей (тодішні банкирі) й державні урядовці. Він мав скрізь свої сторожі і наємні військові відділи, з котрими їхав на сойми до Варшави. Також команданти державних військ мусіли рахуватися з ним. На його службі і хлібі були численні письменники й учені не тільки з нашого народу. Все духовенство й монастирі в його безмежних добрах, так наше як латинське залежне було від ласки князя. Словом, якби князь Острожський заявився був щиро за унією, то наша св. Церква при помочі Апостольської Столиці булаб скоро упорядкувала й наш нарід бувби дуже скоро виріс до великої сили. Але князь вихований у гордости, привик був до того, що всі його слухали так у справах світських як і в духовних. Се був наслідок східного виховання. Він не признавав ніякого послуху, в нічім ізза своєї гордости. І тому виступив проти унії з Римом, бо Рим у церковних справах вимагав послуху й дисципліни.

Руїну все лекше робити ніж будову. А коли ще до того всякі руїнники, що ніяк не хотіли признати над собою ніякої дисципліни побачили що мають за собою такі плечі, як могутнього князя, розрух пішов скрізь. Особливо жерелом бунту стало місто Вильно на Литві, де в руках князя був і судовий трибунал і маґістрат і братство і міщанство. На чолі збунтованого братства станув піп Стефан Кукіль, один з найбільших демаґоґів у тім часі. Він був властиво лютер, але від часу коли князь заключив спілку з протестантами, підходив під руку князя. На підставі його лютеранської аґітації церковний собор виключив його з нашої церкви. Але він агітував між народом, щоб не признавали ніяких заряджень церковної Влади. Від виключення себе з церкви вніс Кукіль рекурс до виленського суду, котрий не мав ніякої компетенції в церковних справах. Се знав добре і Кукіль і князь, але вони нарочно викликали судо і процеси для баламучення і підбурювання народу.

Таке робилося в нутрі. Але на зовні князь віднісся до протестантів і до східних патріярхів. У Царгороді ще в 1594 р. помер був патріярх Єремія, котрий тільки заколоту вніс у нашу церкву, а Турки ще не погодилися з кандидатами на той престол і він стояв необсадженим аж до 1597 р. Тоді вмішався в справу инший східний патріярх аж з Александрії в Африці на імя Піґас. Хоч немав ніколи ніякої юрисдикції над нашою церквою, бунтував „посланіями" наш нарід. „Посланія" ті з Африки привозили до князя Острожського а той своїми слугами розпихав їх між народ.

Така руїна творилася, коли мав відбутися славний собор в Берестю.

Початок Собору був визначений на день 6. жовтня 1596 р. старого стилю. Приїхали на нього всі владики наші: Рагоза, Потій, Терлецький, Дермоґен, Гоголь, Збирутський, три архимандрити (брацлавський, минський і лавришівський) та велике число світського духовенства, котре мимо шаленої аґітації проти унії таки зміркувало, що в унії з Римом одинокий ратунок від цілковитого упадку церкви й заявилося за унією. Тілька два епископи Балабан і Копистенський, хоч прибули на час, відразу прилучилися до партії князя Острожського, котрий приїхав до Берестя з сильним відділом свого війська і станув немов воєнним табором. В його таборі переважали світські люди,

---

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ. 5

Гетьман Богданко

Історичне оповідання.

Праворуч від шляху трохи вподалік була висока могила.

— Ану в кого бистрий зір, хай вийде на могилу та погляне, чи не видно татар — сказав князь.

Молодий хлопець подався зараз на гору й приложив долоні до очей та стежив.

— Є, сказав по хвилі — розтаборилися відсіля на пів години ходу... Горять огні, видно варять обід.

— Рушаємо! — дав приказ князь — Ударимо несподівано на неприготованих і визволимо бранців.

Рушили. Коли вже були недалеко, князь розділив відділ на дві части й каже:

— Із двох боків нападемо на них, так збентежимо їх і лекше переможемо.

А татари сиділи спокійно, варили обід та ділили між себе добичу й бранців. Коні їх паслися спокійно на боці. Стерегло їх кількох пастухів.

Аж залунало, загреміло з двох боків:

— Слава Богу! Слава! — І заблестіли в сонці шаблі. Татари змішалися не знали, що це сталося. Відкіля так несподівано ворог. Де, як де, а тут зівсім несподівалися нападу. А тут з двох боків уже бють на них. Не довго трівала битва. Більшість татар погинула від шабель, а решту повязали.

Бранців пустили на волю. Вони дякували князеві й разом пустилися з поворотом таки зараз.

А князь дав приказ:

— На Січ! Привеземо їм татар-бранців і їх коней тай добичу татарську...

III.

Гей, гнав, гнав Пшерембський із княгинею Оленкою, як виїхав ранком із хатини черця. Неначе щось говорило йому, що за ним гонить сміливий орел князь Богданко, щоб у нього відбити свою дружину любу...

Вже й не вговорює потурнак княгині, не старається прихилити її серце до себе — ніколи йому! Якийсь невідомий жах гонить його.

— Ой, не лишить князь Богданко Ружинський своєї дружини любої йому, ворогові свойому на поталу! Не позволить йому на це ні велика любов до дружини коханої, ні честь лицарська. Хто зна, чи він уже не на сліді його. І навіщо було ночувати в цего черця. Він напевно виспіває все князеві Ружинському, шлях на здогін за ним покаже. Князь Богдан Ружинський оборонець віри православної, під знамям хреста ходить у бій із невірними, християн визволяє. Відоме й славне вже його імення по всій Україні, хоч і молодий він іще! А він Пшерембський невірний, ба гірше ще для черця, бо потурнак. А чернець напевно пізнав, що він не турок, ні татарин, тільки перевернувся в турка — напевно! По мові його, як він говорив до княгині Оленки. Тікати, мерщій тікати відсіля, з цеї непевної козацької землі, де зза кожного кущика чигає на нього, зорить за ним небезпека, смерть! Тікати під певний півмісяць, між стрункі мінарети — між своїх... Між своїх? Чи свої вони йому турки-музулмани! А вжеж, бож він прийняв їх віру, став правовірним музулманином. Ну, не з переконання пішов він туди, покинув батьківську віру, а для користи! Бо що йому віра, хоч християнська, хоч музулманська! Йому, аби добре було, він на всяку віру перейде! Хай собі хто хоче вірить у Бога, в небо — а він вірить в одно в багацтво, в гроші, в почести! А там у Стамбулі добився він їх: і майна й почестей — він уже баша турецький. Правда, не тільки жадоба почестей і багацтв веліла йому кинути батьківську віру — а й ненависть і любов — ненависть до князя Богдана Ружинського й любов до його жінки, до Оленки...

Тепер він здобув це, чого бажав: його люба Оленка в його руках, а двір князя Ружинського спалений. Тепер заживе

з котрих князь постановив зложити собі також „церковний“ конґрес. В таборі князя було 23 послів, заступники братств, кількох архимандритів ворожих унії, немало світських духовних з його дібр і богато чужинців: сербський митрополит Лука, два Греки; фальшивий заступник царгородського патріяха Никифор, котрому ніхто ніякого заступництва не давав і заступник александрійського патріярха з Африки, котрий знов не мав ніколи ніякого права мішатися в справи нашої церкви як також багато протестантів, лютрів, кальвінів і т. п.

З Галичини знайшлося в бунтівничім таборі князя дивно мало делеґатів: всего 5 зі Львова, один з Галича, один зі Скали і один з Підгаєць. З того видно, що майже ціла наша Галичина зрозуміла в чім річ і не хотіла помагати руїнникам.

Дуже цікаве світло кидає на князя факт, що він сам просив короля, щоби заборонив приїздити на церковний конґрес узброєним людям. Але коли король видав таку заборону, то князь був одинокий, котрий її зломив і приїхав на церковний конґрес з військовим відділом.

На конґрес приїхали також папські делеґати, сусідні латинські епископи, а вкінці й королівські посли.

Князь Острожський і його партія відразу заявили, ші на собор наших владик не підуть, але бажають собі щоб вони приїхали на їх „віче“ котре князь уряджував у протестанськім домі під проводом фальшивого „заступника“, царгородського патріярха (котрого в тім часі взагалі не було). Коли наші владики з папськими делеґатами й духовенством відправляли Богослуження в катедральній Церкві св. Михаїла перед отворенням Синоду — ніхто з парохії князя не прийшов на те Богослуження, бо вже робили „віче“ у домі протестантів.

Трьох королівських послів (всі три нашої культури) князь Николай Радивил, князь Лев Сапіга і староста Берестя Дмитро Палецький удались до князя Константина Острожського і дорікали йому, як він міг всупереч свому власному поглядови приїхати з оружною силою на церковний конґрес і то в товаристві ріжних лютрів котрі, до нашої віри не належать, та як він може взагалі, як світський чоловік, скликати соймики в релігійних справах і навіть президіювати на них, чого навіть король не робить, маючи церковний авторитет.

Князь відповідав два рази, що він хоче дискутувати спокійно. Вислано делеґатів з обох сторін для дискусії якої хотів князь. Але він прислав до дискусії — також лютрів. Мимо того дискусію відбуто, щоб тільки не вражувати впертого князя. Князеви пригадали, що він же сам старався о унію, ще за папи Григорія XIII. Ніщо не помогло. Ніякі арґументи не ділали. Вечером дав князь таку відповідь, що він і його православна партія вправді не хочуть утратити ласки у короля але думають, що є ріжниці в правдах віри і що коли ті ріжниці будуть усунені скрізь, тоді устелиться дорога до тревалого зєдинення.

Річ була ясна, що Епископи не могли дискутувати з князем про „правди віри“ й тому рішилися виключити князя і всіх, що були з ним з нашої церкви, бо иншого способу не було.

З церковних справ.

Церкви в Римі.

Число католицьких церков у Вічному Місті виносить 359, між ними давна василіянська гр.-кат. церква св. Сергія і Вакха, при котрій нині є папська українська колеґія. Крім цего Рим має ще понад 100 каплиць публичних, нечислячи каплиць монастирських. На більше ніж 800 тисяч католицьких мешканців, Рим має 56 парохіяльних церков так, що на кожду парохію припадає пересічно по 12 тисяч душ. В останніх роках збудовано 63 нових церков, між ними 19 парохіяльних. В часі від 1870 р. наслідком поширення вулиць, конфіскати монастирів і церковних заведень збурено понад 70 церков і каплиць, або обернено їх на инші цілі.

Вісти зі Совітів.

В Харкові відбувся недавно зїзд трудовиків народної просвіти. Зїзд посвятив особлившу увагу справі боротьби з релігійними настроями в народніх школах. В часі нарад стверджено цілу низку випадків, що вчителі під примусом совітської влади навчаючи дітий в безбожному дусі — потайки вчили їх релігії, ходили з ними до церкви і сповняли всі релігійні практики.

Мощі Христових мук в Римі (і. л.). В церкві св. Праскеди єсть стовп, при котрім бичували Христа Спасителя, В одній церкві близько лятеранської базилики є сходи, якими Спасителя водили до Пилата, ще в іншій єсть цвях, 2 терня, кусок хреста і таблиця з написом в трьох мовах (та церква має назву св. Хреста в Єрусалимі).

він щасливий та вдоволений у Стамбулі, чи денебудь інде в турецькій державі. Оленка не любить його, ненавидить! Байдуже! Привикне, а ні то силою, буками змусить її, щоб стала прихильна йому й забула свойого князя. О так, він змусить її!

Коб тільки, як найскорше з цеї проклятущої козацької землі, де не милують зрадників, де зза кожного кущика смерть зазирає в вічі — коб тільки як найскорше під півмісяць безпечний, під мінарети стрункі, коб тільки цей сміливець князь Богданко не наздігнав його...

Ось такі думки снувалися по голові Пшерембського й він наганяв коней, не жалував їм нагаїв.

Гнав він що духу, а за ним страх блідий, а за ним трівога вслід.

А вона Оленка! Вона нічого вже не думала! Ослаблена, виснажена, знесилена з заплющеними очима лежала вона на коні, привязана посторонками. Часом тільки блиснула в її розпаленій горячкою голові думка.

— А може він, її Богдан ще в час повернув, та може не гаяв часу й пігнався з оружним відділом у погоню за Пшерембським і відібє її в ворога.

Може? Ні, вона певна, що він як тільки довідається про горе, що стрінуло її, не гаятиме часу — орлом сизокрилим полине степами стежма за потурнаком, за злющим... Полине, вона певна — та чи в час довідався?!.. Ой, ні! Ось вони вже над синім Дунаєм, уже перевезли їх на той бік. А там! Там уже не гнав триклятий потурнак Пшерембський! Велів доставити собі мажу й на мажі повезли її в Царгород...

Пшерембський аж лекше відітхнув, коли найшовся вже по турецькому боці.

— Тепер уже не досягнеш мене, ясний княже! — сміявся він у дусі. — Тепер уже я тут пан, а твоя голубка буде в мойому гніздечку. Так, княже, так!

І звертаючись до княгині Олени сказав голосно:

— Ну, княгине, тепер уже тобі нема що надіятися на те, що твій князь визволить тебе з моїх рук! Тут уже тобі не козацька земля, а турецька! Треба тобі вже забути свойого князика. Тепер я твій князь і пан! Тепер мусиш мене любити, коли хочеш, щоб тобі добре було.

— Ніколи, ніколи! — скрикнула Оленка.

— Ніколи? Ну, побачимо! Знай, що в мене є способи присилувати тебе, ласкава пані, знай це!

— Можеш мене вбити, клятий потурначе, але присилувати не зможеш! — сказала твердо й рішуче княгиня.

Пшерембський заскреготав зубами й ухопив за нагайку, та вскорі отямився й опустив руку з нагайкою.

— Побачимо! — сказав. — Як будеш вже в мене дома, то там я тебе привчу вже слухняности. Тут мені ніколи. Не місце й не час на це! Та я думаю, що в тебе є доволі розуму, щоб отямитися. Будеш мати до вибору: або будеш слухняна мені й будеш першою жінкою моєю, а ні то зроблю тебе найнизчою рабинею своєю.

Княгиня не відповіла ніщо. Замовк і Пшерембський.

Як приїхали в дім Пшерембського, він покликав стару доглядачку й сказав до неї:

— Слухай, стара! Віддаю тобі під опіку отсю молодицю! Дбай, щоб їй добре тут було та старайся вмовляти її, щоб вона стала прихильна мені, щоб полюбила мене. Ти це вмієш, я знаю!

— О, пане ласкавий! Хто в силі тобі опертися? Будь певний, що й вона буде тобі прихильна й серце її буде тільки для тебе битися — сказала стара й поклонилася низко.

— Покищо не бється для мене! Покищо думки її линуть до цего, що я її в нього видер. А ти подбай, щоб вивітріла з її голови память про нього, щоб її серце, як кажеш, билося тільки для мене. Тепер іди й переодягни її в турецький одяг — сказав.

(Далі буде.)

Переслідування в Мехіку.

В північній Америці, в державі Мехіку, діються річи, від котрих волосся стає дубом а голос завмирає в горлі. Державні посіпаки, в мундурах поліції, безкарно мордують людий. За це тільки, що вони явно визнають Христа.

23. XI. 1927 р. розстріляно інжініра Людвика Сеґуру. Перед хвилиною тільки жовніри добили на цім самім місці о. Про.

В Jalisquilio напали умундуровані розбишаки на священика, коли відправляв Службу Божу. Священика закололи баґнетами, а девять селян, що станули в його обороні повішено разом на однім дереві.

о. Пароха Седано зі Zapotlan повішено разом з пятьма парохіянами недалеко залізничого двірця, на пострах всім католикам. Цего зьвірського діла доконав ґенерал Феррепро.

В лютім 1927 р. закололи на вулиці дівча, Марію Хаінез. Цілою її провиною було, що розкидала летючки про оборону віри.

Купця Йосифа Ґарція Фарзан з Pueblo розстріляно за це, що виставив у вікні своєї крамниці плякат з написом: Хай живе Христос цар! Озвірілі жовніри подерли плякат на кусні а купець заснав мученичої смерти.

І так без кінця...

Мордують католиків. За це, що вірні Богу. А не хочуть служити ідолам.

Що на це світ? На ці безпримірні звірства?

Ані пари з уст.

Жадні ліґи прав людини, жадні інтернаціонали, жадні можні часописи — не подають навіть вістки... Навіть словечком не згадують...

Новітне поганство тишком собі помагає. В більшевії, Мехіку і скрізь. Зорганізованою мовчанкою і террором. Мордами і замовчуванням.

А що на це католики?

Наших братів мордують! Що ми на це?...

Д-Р І. КЛЮҐ.

Заступне задовільнення

Шаміль, великий імам кавказьких народів проголосив був в 1840 році „кгазават" (святу війну) проти Росії. Довго боролися кавказькі народи проти царської навали, багато втрат і шкоди завдали їй — та за мало їх було, за слабі сили були в них, щоб перемогти Росію.

В 1843 р. Чеченці (так зветься кавказьке племя) рішилися вкінці піддатися Росії, бо не сила їх була видержати воєнні біди. Однак посли не мали відваги сказати це самому Шамілеви й попросили його стареньку матір переказати це Шамілеви.

На другий день скликав Шаміль своїх наїбів (воєнних старостів) і окружений мурзаліґетами, себто ґвардією, станув серед народу й так сказав до Чеченців:

— Іду в мечету й буду там молитися так довго, поки Бог не скаже мені, що діяти? А ви стійте навкола й помагайте мені своїми молитвами.

Сказавши це ввійшов у святиню й велів за собою замкнути двері на ключ.

Пройшов день, пройшов і другий, а Шаміль не являвся. Аж третього дня вийшов із мечети блідий заморений голодом і гробовим голосом промовив до замираючих зі страху народів.

— Аллаг (Бог) наказав мені, щоб я першому, хто тільки про здачу заговорить, велів дати сто київ перед усіми вами. Горе мені, горе! Цим першим слабодухом була моя мати, а повеління Бога мусить бути виповнене!

І вивели Шамілеву матір та розклали її на перському коврі й зачали бити.

За пятим ударом зімліла бідна мати грізного великого імама, а він приступив до неї й візвав піднявши очі на небо:

— Алла, Алла! Дальші удари позволь мені прийняти на себе! А ви — додав звернувшися до цих, що били — бийте мене з усієї сили, коли не хочете зажити смерти!

І видержав великий імам Даґестана 95 тяжких ударів і вставши обізвався мрячно до Чеченців:

— Ідіть до дому та розкажіть усім, що ви тут бачили й чули.

Інша картина! У раю жила перша пара людей, тіло сотворене Божою рукою, Божим духом оживлена душа, Божою добротою чудесними дарами тіло й душі обдарована. Їх розум був ясний, їх воля була сильна, їх тіло не знало болю ні терпінь, душа була чиста без гріха, в стані ласки — одним словом: людина була чудесним твором Бога, незрівняної величі, гармонії й краси.

І Бог не жадав за це нічого, як тільки, щоб людина все була свідома зависимости від свойого Творця. Господь вибрав на це зовнішний символ (знак). У раю росло дерево, що його овочів не вільно було людям їсти — на знак цего, що все мають вони з Божої ласки.

Та люде не хотіли бути зависимі— хотіли бути самостійні! Не хотіли бути слухняні Богу. І Бог оставив людині її волю — тільки відібрав їй надприродний вияв ласки — всі надприродні дари тіла й душі! Що з цего вийшло, знаємо добре: колишній цар-людина, духово безсила, слабовільна, обтяжена змисловістю, пристрастями, на тілі обтяжена болем і недугами, на душі гріхом — волічеться до могили.

Із такого твору Господь не має вже ніякої втіхи. Із найкращого образу людини, що була гарна й велична тілом і душею остав викривлений образ людини.

А цего не хоче Бог.

*

Для цего викривленого образа є тільки одна можливість рятунку. Вона зветься: „Назад до первісних Божих плянів!"

Та кудою назад? Хто з грішників може власними силами звільнитися від гріха й вини? Хто зі смертних може власними силами осягнути назад безсмертність? Хто з видідичених може власними силами отворити зачинене небо?

Ніхто! Ні одніський! Бо всі вони стоять під прокляттям свойого роду. Всі вони унаслідували вину, смерть, прокляття.

Так могло людство тільки з Божою поміччю вернути до первісного ідеалу.

Бог зіслав Спасителя.

Коли хто вірить, що значіння Спасителя головно моральне, наскільки примір Христа вивів нас на вищу ступінь обичайности, цей не зрозумів ядра християнської думки спасення. Певно, наука й примір Ісуса Христа мають для нас безконечне значіння — та в першій мірі міститься значіння Спасителя в цьому, що він міг сповнити акт слухняности, достаточний до почитання Бога в безконечний спосіб та до поєднання Його з людством.

Та тут скаже хтось: чи думати так про Бога, не буде воно надто по людському тай дрібничково. Чи можна говорити про це, що Бог „обидився" й про конечність „поновного поєднання" з Богом? Чиж Бог не є аж надто за великий, щоб чутися обидженим бідолашними людьми? Чиж Він не надто величний, щоб потрібувати акту поєднання.

Певно, гріх людства не може нарушити внутрішньої блаженности Бога. Та людська зневага Божої волі вразила Його зовнішню честь, — і ця зовнішна честь мусить бути привернена при всіх умовинах. А саме привернена безумовним підчиненням самовладної волі людей святій волі Бога.

І таксамо певне це, що Бог, щодо суверенности Його волі — міг знову прийняти в ласку людство й без поновного поєднання. Та воно не булоб добре для обичаєвих розумінь людини! Людина мала довідатися, що з Божою волею не можна гратися, бо Предвічний може чейже обернути в милосердю гру на наше добро. Ні, Божа воля ставить людині все святі завдання — а де їх поставить, там мусить ся їх розвязати. І Божа воля жадає все безумовного виповнення цими, що до них звертается — вона мусить бути виповнена.

Коли однак її не виповнюють, бо Бог не змушує ніякої вільно сотвореної людини, тоді жадає святість Божої волі покути, заки можна подумати про привернення первісних взаємин між Богом і людиною.

*

Покута, що її вимагав султан Шаміль за переступлений приказ, була конечна, бо слова володаря не повинен ніхто переступати безкарно. Вона була конечна, бо народ мав навчитися з невблаганности цеї покути пошанівку володаревої волі. Так конечна є покута людини в інтересі Божих прав Володаря й нашої власної обичаєвої поваги.

Що султан Шаміль прийняв на себе самого кару за переступлену заборону, це сталося з любови до матери. Що Бог свойого власного Єдинородного Сина зіслав на землю, щоб він за нас терпів і вмер, це сталося тому, бо

Бог міг безконечно повновартним ділом покути бути почитаний — а безконечне діло покути може вчинити тільки безконечний.

Чиж тоді Бог задовільнив сам себе? Чиж християнська наука про спасення ие доводить тут до недоріччности?

Ніяк! Бог терпів як людина й як людина помер за нас. Але в цій людині, що терпіла на Хресті й померла, була вся повнота Божеськости, а саме в особовій єдности Божої й людської натури. Своєю людською натурою сповнив Ісус Христос свойому Вітцеві покуту — його Божеська натура надала цій покуті безмежної вартости.

*

У всіх цих думках міститься ядро християнства. Хтож мігби вірити, що колинебудь зрозумів їх доволі глибоко?

Наради над розоруженням

На засіданню Союза Націй в Женеві в марті ц. р. відбулася аґітаційна сварка між представниками держав відносно до розоруження армій і сотворення раю на землі. Очевидно перед у тій сварці вели Москалі, котрі вправді не належать до Союза, але котрих Союз запросив на ту розоружну нараду, бо хотів вислухати також бурмотіння „білого медведя" з півночі. Очевидно, речником Росії не був так як давно при подібних міжнародних нарадах якийсь твердий Москаль, але звичайний собі жидок Літвінов, заступник старого Чічеріна.

Як відємо Літвінов вже давно предложив Союзови свій плян, в котрім домагається, аби до 4 літ цілий світ пішов за порадою Москалів та аби цілком розоружився, та станув з голими руками, а тоді — каже — на цілім світі правдивий рай буде.

До того большевицького проекту прилучилися тепер морально також Німці, бо вони й так розоружені і більше працюють на те, щоб довги віддавати ніж на те, щоб в будучности воювати. Ну тай Турки пішли за порадою Москалів.

Так повстали проти себе дві ґрупи. З одного боку Москалі, Німці й Турки, а з другого Анґлія, Франція, Італія, Японія і всі другі, вже менші держави, котрі кажуть, що не треба так нагло розоружуватися, як Москалі хотять, але поволеньки, постепенно, бо — кажуть — се неможливо відразу зробити, а до того ще й Москалям не вірять.

А треба мира в Европі! Він лежить — в інтересі усіх народів, бо війна приносить тільки терпіння, а що більше: вона можа показатися в будучности, при постійнім удосконаленню воєнної штуки, — причиною упадку всякої культури.

Одначе, якби воно й не було, то пропозиція большевиків є тільки пропаґандою, зробленою не в напрямі справдішного розоруження світа, але в тім намірі, щоб могли лекше робити всюди заколот і анархію.

І тому не диво, що всі держави, крім Росії, Німеччини і Туреччини, дуже підозріло віднеслися до большевицького проєкту. А найголоснійше виступив проти нього заступник Анґлії, котрий назвав пропозицію большевиків прямо безличністю, бо большевики обдурюють представників Союза своїм миролюбством, а по правді на цілім світі бунтують народи до клясової боротьби.

Зі світа

З Румунії.

Провідники народної хлопської партії в Румунії під проводом посла Маню відбули нараду. На тій нараді рішили в день 6. мая с. р. урядити в місті Альба Юлія величезну, звернену проти уряду маніфестацію, в якій має взяти участь до 250 тисяч людий. Учасники маніфестації мають заосмотритися в поживу на шість днів.

Катастрофи-випадки.

На Сибірі в околиці Алтаю наслідком таяння снігу виступили з берегів ріки й залили кількадесять сіл. — В Японії, в місті Гіросакі вобухла грізна пожежа, яка обернула в попіл більшу часть міста. Згоріло понад 1000 домів, в тім 4 великі школи, 2 банки й кілька шпиталів. — В Голяндії впав підчас лету пасажирський літак і розбився.

Японські війська в Китаю.

Наслідком домашньої війни в Китаю, через яку попало в небезпеку

А. БЕЙ.

Мученицьке Мехіко.

Колиж в кінці таки дійде, як повинно, до якогось великого збірного спротиву, до могутнього крику обурення не тільки католиків, але чесних людей усего світа, проти цих переслідувань, проти злочинців, що в цій хвилі мають владу над нещасним Мехіком — то нехай не хибне там і голосу українців-католиків. Тимбільше, що й наш нарід терпить переслідування за віру по тім боці Збруча, під більшовицьким ярмом — тільки, що на жаль там наш нарід не зединений із католицькою Церквою й тому нема в нього ні такої відпорности, ні такої жертвенної посвяти за Христову Правду, як у Мехіку. Бо єдино тільки католицька віра й Церква католицька дає силу й відпорність устоятися в переслідуваннях.

ВІДКІЛЯ ТА ЯК ПОЧАЛИСЯ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ КАТОЛИКІВ У МЕХІКУ.

Мехіко це країна в південній части північної Америки. Ураз із Долішньою Каліфорнією та з островами творить Мехіко федеративну республику. Величина всіх цих земель разом 1987201 квадр. кільометрів. Населення на всему цему просторі є 13607259 людей. Це населення розпадається на чотири части: *креолі*, себто білі, але вже уроженці Мехіка, *індіяне*, *мурини* та мішанці з цих трьох рас: местіци, муляти, замби, хіноси. Цих мішанців найбільше, бо сливе половина. Білих усего 19 відсотків. Індіян, первісних жильців Мехіка трохи більше як третина. Муринів є всего 70 тисяч. Щодо *віри, то всі сливе жильці належать до римсько-католицької Церкви*. Столиця держави називається також *Мехіко*.

Заки прийшли там европейці, жило там племя азтеків, що оснувало місто Мехіко. З часом азтеки зросли в силу, що підбили під свою владу сусідні племена. Вони мали вже доволі високу культуру, однак віра їх була поганська та дуже жорстока. Вони приносили своїм богам в жертву людей. За їх царя Монтезуми здобув еспанець Кортез Мехіко для Еспанії. (1519 р) й від 1540 р. Мехіком правлять в імени еспанського короля віцекоролі. Влада цих віцекоролів була нераз дуже жорстока й мехіканці часто зривалися до повстання, та все ці повстання влада здавлювала силою. Аж у першій четвертині XIX століття вдалося мехіканцям визволитися з під еспанської зверхности й Мехіко стало вільною республикою. Від цего часу внутрішня історія Мехіка це безнастанні криваві міжусобиці.

Ми не будемо описувати цих кривавих, сумних міжусобиць, бо не це наша мета. Зазначимо тільки, що ця прегерна й пребогата країна, що моглаб стати справжнім земським раєм від цего часу, себто вже повних сто літ, зазнає страшних потрясень. А ці потрясення приносять країні й народови все нові й нові нещастя та руїни.

Замахи, революції, повстання, міжусобиці, а то й зовнішні війни, все це в цих сто літах тягнеться там неперерваним рядом, що здаватисяб могло, начеб вульканічна мехіканська земля й у серця людей вливала трохи огню. Трудно зчислити кілько разів змінялася влада, які партії захоплювали владу, кілько представників влади кінчило під кулями крісів, або під пробоями (штилетами).

Та без огляду на це все, все таки в серцях населення цеї дивної країни заворушень і злочинів було й є доси чимало дорогоцінних прегарних скарбів. По довгих віках еспанського панування лишилася, враз із великим числом величавих святинь, тверда й непохитна католицька віра. По червоношкірих предках, що їх кров мішається в їх жилах із европейською, дістали мехіканці в спадщині якусь дивну погоду смерти й незвичайну відвагу. Є в них матеріял на великих злочинців, але є й благородний метал, що з нього Божа ласка творить звичайно великих святих. Боже Провидіння справило, що в часі кривавих міжусобиць останніх літ таксамо буйно зійшов засів як великого добра, так і негідного, огидного злочину.

В 1910 р. революція під проводом Мадери усунула визначного президента Порфіра Діяца. Та небаром вбивають і Мадеру, а владу захоплює Гверта й Каранца. Коли й останній згинув із рук убийника, захоплює владу великий злочинець ґенерал Обреґон. А під кінець 1924 р. приходить до влади теперішний президент Плютарх Ілля Каллес.

японське населення в прикордонній полосі, Японія підняла рішучий крок. Уряд японський вислав до Китаю свої війська, які мають боронити інтересів японських горожан. Мож припускати, що те рішення Японії має на меті не лиш оборону своїх горожан, але зраджує також охоту Японії захопити для себе який товстий кусок китайських провінцій, мовляв, щоби там де двох б'ється, вона, як третя дещо скористала.

Землетрус у Греції.

Цілу Грецію навістив сильний землетрус, з перебігом подібним як у Болгарії. Точних вістий про нього ще нема. В місті Коринті завалилося около дві тисячі домів. В декотрих околицях даються відчувати поворотні филі землетрусу.

Знова замах на італійського короля.

В Лєкко над озером Комо перед приїздом італійського короля знайдено на заліжничім шляху, котрим мав переїздити королівський поїзд кілька бомб, які завчасу усунено. Поліція підозріває, що цей замах приготовляли ті самі люди, що виконали замах у Медіоляні.

Великанський заговір на радян. Україні.

(—) Із Харкова напіли вісти, що на радянській Україні викрили новий великанський заговір проти більшовицької влади. Цей заговір, пишуть, обхопив усю радянську Україну тай Білорусь. Більшовики кричать, що йде тут про відірвання України й Білоруси від Радянського Союза. Нитки цего заговору — як впевняє ДПУ (чрезвичайка) сягають до країн, заселених переважно українським населенням.

На чолі заговору буцім то станули проводирі українських самостійників. І з поміж них арештували вже більшовики кількасот визначних діячів. Їх відставили під сильним конвоєм до Москви. У самому Харкові виарештували понад двіста українських самостійників. На всій радянській україні заведено стан надзвичайної охорони. Навіть харківський університет є під строгим наглядом чекістів. І в війську виарештували богато Українців. Із Москви прибула спеціяльна комісія начальних діячів ДПУ. Ця комісія запорядила м. і. перенесення з України в Московщину українські відділи військ (17 п. піхоти й ін.) ДПУ. твердить, що українські заговірники були в тісному порозумінні з білоруськими самостійниками в Минську й Бобруйську.

Чи воно справді так є, як пишуть більшовицькі часописи, годі знати. Можливе, що більшовики арештують немилих собі людей, та щоб їх позбутися кричать про заговір. Та в кожному разі „на злодію шапка горить“. Більшовики держаться на Україні тільки насилою й тому найменьша проява невдоволення тривожить їх. Замітне тут і це, що в „самостійній“ українській державі розпоряджується Москва. Арештованих вивозять у Москву й там будуть їх судити! Українські відділи війська комісія Москви переносить у глибоку Московщину.

Гарна „самостійність“ України — нема що казати!

А наші доморослі більшовики й їх підбрехачі сельроби та упіпісти, не соромляться голосити, що там за Збручем є „самостійна українська держава“, що там український нарід своїм паном.

Наймити! Московські прислужники!

Невдачі безбожників на Радянщині.

(—) Всіми способами стараються більшовики знищити віру в Бога, а передвсім християнство, а натомість завести свою безбожницьку віру. Кажемо безбожницьку віру, бож більшовики кажуть вірити, що Бога нема. Для поширення цеї безбожницької віри видають навіть окремі часописи. В цих часописах висміюють вони християнську віру, а захвалюють свою безбожницьку. Такий часопис видають вони й українською мовою й назвали його навіть „Безбожник“. Та на це ловлять вони тільки або людей уже зівсім зіпсутих, або недосвідчену молодь. Однак, як видно, щораз меньше на Радянщині людей, що даються ловити на безбожницьку вудку. Із року на рік щораз меньше людей читає цего „Безбожника“ й як перше друкувався він у кількадесять тисяч примірників, так тепер друкується тільки в двох тисячах і то розходиться без сумніву за примусовою передплатою по більшовицьких організаціях та товариствах — добровільних передплатників він може вже й не має

Така часта зміна влади само собою дуже шкідна для держави. В Мехіку було ще настільки гірше, що серед безнастанних заворушень і державних замахів витворився головно серед вищих військових старшин, гурт людей жадних влади та заразом безідейних і неморальних. Ці люде все були і є готові, хочаб і ціною найбільших злочинів промощувати собі шлях до влади. Всі вони безбожники, масони. Побіч них витворилася чимала гурма людей, що їх годі назвати вояками, бо це радше розбишаки, бандити. Ці люде готові на все за гроші. Осьтих саме людей уживають несовістні отамани, що не тільки що не мають Бога в серці, але й ні крихіточки людяности, до своїх цілей.

Такі то людища привели до цего, що Мехіко вже кільканацять разів було видовищем дуже сумних подій. В часі, коли Европа крівавилася ранами світової війни в роках 1914 і 1915 діялися й у Мехіку такі нечувані страхіття, що кликали до Бога за пімстою. В часі революції Каранци, військо кидалося на церкви й заміняло їх на касарні та стайні, грабувало монастирі, вбивало черців та знеславлювало черниць, допускалося страшних святокрадств: розкидали по землі найсвятіщі Дари, а то й годувало ними звірят.

Та на цьому не скінчилося. Коли по двох сливе роках удалося їм владу як так закріпити, ухвалили в р. 1917 конституцію. Ця конституція це цілий ряд замахів на права Церкви й Божі.

Годі нам тут подавати поодинокі статті цеї соромної конституції, вистане сказати, що по думці цеї конституції Христова Церква мусілаб перемінитися в якусь чисто людську інституцію, зависиму в усьому від держави. Держава стає власницею всіх святинь, парохій, семинарів, монастирських будинків і добродійних заведень. Держава означує скількість духовників, яку хоче допустити й уважає їх тільки професійниками, та відбирає їм усі політичні й громадянські права. Монастирські чини знесені зівсім. Усі школи чисто світські, без навчання релігії й без релігійних чи то знаків чи практик. Подружя тільки цивільні вважається важними. Релігійні обряди вільно сповняти тільки в стінах святинь і то під контролею державної влади.

Кілька літ по ухваленні цеї безпримірної конституції не вводили її в життя вповні й можна було думати католикам, що вона лишиться на папері. Та на жаль, сліпа ненависть масонських льож тихо, але витрівало змагала не тільки до цего, щоб її ввести в життя, але щоб її ще погіршити й загострити.

Прийшло до цего, коли 10. грудня 1924 вибрано президентом Каллеса.

Він, із професії ґімназійний учитель, криє в собі сумішку дикунських інстинктів і вирафінованого цинізму. Має він, правда, здібности до керовання державою та заразом має й тупу, грубу душу дикуна варвара. Позбавлений зівсім релігійних перекопань і почувань, віддався він вповні під прикази секти, що вона за його помічю виконує своє діло ненависти. І він робить службу для них холодно, без запалу й захвату, але вперто й постійно. Для нього й найкрайніші засоби не страшні, коли ведуть до мети, що її він хоче перевести.

Від хвилі, коли цей нелюд, гідний станути вряді найбільших злочинців, узяв владу в свої руки й найшов у соймовій більшости вірну поміч, від цеї хвилини почалися проти Церкви й її вірних безнастанні й нагальні напади. Висміювали в безсоромних, богохульних маскарадах католицькі тайни, зачіпали, вязали в виконуванні обовязків духовенство, замикали монастирські школи, розганяли, вязнили й вивозили черців і черниць, кидалися на всі святощі. Та що їм і цего було мало, бо все це переслідування було радше родом насильств, ніж виконанням законів, то протягом 1926 р. подбав Каллес про це, що парлямент признав два закони, що їх Каллес був видав. Ці закони доповнювали й крайно загострювали приписи конституції. Перший із цих законів приняв парлямент 14 червня, а другий 25 падолиста 1926 р. В першому законі є ріжні кари за переступ цих точок конституції, що відносяться до релігійних ісповідань. У другому доповнюються ці статті конституції рядом нових приписів, що відбирають Церкві останки свободи.

(Дальше буде.)

Не вдається жидо-більшовикам знищити віру в Бога ні на Україні ні в Росії.

Противно нарід нищений більшовиками щораз більше звертається до Бога. Самі більшовицькі часописи пишуть, що фабричні робітники складаються між собою на будову церкви для себе, бо богато старих церков більшовики або поруйнували, або попереміновали на клюби та театри.

А ось нова подія, що наглядно свідчить про невдачу безбожників. У фабриці „Пєстроткань" робітник Муравйов здобув для священиків перепустку та впровадив їх до фабрики, щоб відправили для робітників богослуження. Робітники гуртом зійшлися в салі, де здіправлялося богослуження. Що на богослуження явилися й кваліфіковані робітники, то мусіли на час богослуження припинити працю. Духовенство покропило частину машин з яченою водою й відійшло побажавши робітникам щасливої та корисної праці.

Це дуже розлютило безбожників. Вони з насмішками та злобно говорили, що машини покроплені свяченою водою почали зараз краще працювати й без перерв, та не псувалися. Так насміхалися, а заразом поручили комсомольцям (себто членам „комуністичного союза молоді") поробити в машинах малі ушкодження, щоб робітники думали, що тому, що священики покропили машини свяченою водою, вони попсувалися. До цего признаилися більшо ицькі безбожники в своїх часописах і додали, що мусіли зробити це, „щоб знищити релігійні махінації реакціоністів".

Та дарма! Робітники здогадалися, хто попсував машини й нащо.

Ось так не ведеться більшовикам в нищенні в народі християнської віри та в поширюванні нової віри: безбожництва. Противно, переслідування християнства, знущання більшовиків над народом, та нещастя все більше й більше навертають людей до Бога. Воно так завсіди: коли людям занадто добре забувають про Бога, не хочуть знати його, а „як трівога, то до Бога".

ДОПИСИ.

РУДНИКИ. (Згода будує, незгода руйнує.) Кілько користи приносить громаді згода, та як скоро поступає в селі просвіта добробут і культура, коли люди співпрацюють пильно зі своїм священиком — нехай послужить читачам „Правди" примір із нашого села Рудник. Коли прибув до нас о. Яворський, село наше використовували ріжні спекулянти-жиди. Над цілим селом панувала велика коршма. Та вже незабаром закрив її наш Отець Добродій високим муром: славним на всю околицю Домом Церковним, який відтягнув людей від коршми та жидівських склепів та постійно приносить користь і людям і церкві. Не знають наші люди — що то „конкуренція" на мальовання або направу церкви. Всі церковні видатки покриває церковна крамниця. Заложив ще наш о. парох і касу Стефчика, щоби з потребуючих селян жиди солених процентів не дерли та не ліцитували даху над головою. А ще й наша парова молочарня, яка нам много зиску дає також за радою о. Яворського повстала.

За його заходами громада тепер перевела меліорацію поля; сін жати пасовиська, яке передше було шістьсотморговим неужитком. За його старанням наша дідичка згодилася на парцеляцію двірських обшарів і громада приступила рівночасно до комасації свого поля, так що і найбіднійший може сплатити собі через 30 літ кусень двірського поля і своє розкинене досі нивками — одержить в однім кусни коло хати.

Яка вийде користь із того купна та з тої комасації напишу пізнійше. Лиш слухайте добрих рад своїх ревних священиків, а добре на тім вийдете.

Далекий сусід Л. К.

БОЛЕХІВЦІ пов. Дрогобич. Дня 8/IV 1928 р. відбувся в нашому селі концерт в честь нашого Ґенія Т. Шевченка, на котрий прибуло досить людей і з сусідних сіл. Концерти випав надсподівано гарно. Саля була виповнена по береги, що в нашому селі є великою рідкістю, бо треба знати, що на концерти і аматорські вистави ходять у нас лише молодь та найсвідоміщі старші одиниці.

Концерт зачався о годині 8. вечер. На його програму зложилися хорові точки Селянського хору з Раневич та місцевого. Реферат виголосив ученик 7. кляси ґімназ. п. Р. Гевко, та посвятив богато своєї праці студент прав п. К. Шевчик. Мужеський хор під умілим проводом п. Гевка відспівав заповіт Т. Шевченка та хор мішаний з Раневич і місцевий виконали цілий ряд хорових точок під проводом місцевого господаря п. Додоша Ф., котрих всі присутні вислухали з правдивою насолодою. Хор з Раневич треба нині уважати за один з найкращих в цілій околиці. Місцевий господар п. І. Ковальчин, виголосив кінцеве патріотичне слово, яке зробило на слухачів сильне враження.

Непохитний.

Цікаві перестороги для родичів.

(о. С. К.), Один французький письменник приглядаючися, як то нераз родичі зле виховують дітий, подає цілий ряд пересторог, чого родичі мають вистерігатися у вихованню дітий. Подаємо тут ці перестороги:

1. Не давайте дитині ніколи всього, що тільки захоче, особливо як довго плаче і кричить, бо защіпите в ній таку впертість при її забаганках і помислах, що дитина стане тягаром і собі і другим.

2. Не показуйте ніколи дітям, що ви що до їх виховання дуже ріжнитеся. Батько нехай не говорить про маму без пошани, а мати нехай не представляє вітця як чоловіка без серця, тирана і т. д. Бо інакше діждетеся напевно, що діти не будуть мати для вас найменшого поважання і любови.

3. Навчайте дітий змалку молитви й побожности і нехай дитина бачить, що й ви самі молитеся навколішках дома і в церкві. Не говоріть при дітях неправди, не кленіть і не шкалюйте других.

4. Не годиться, щоби діти були свідками непорозумінь і спорів між батьком і матірю. — Не беріть їх і на суддів, аби рішали між вами, бо діждетеся з них на пізнійші літа так немилосерних суддів, що нераз гірко заридаєте.

5. Не поступайте так, щоби дитина мала як найліпше переконання про себе. Не уноситься занадто над її мудрістю, талантом і спритом — у дівчат над їх красою — бо виховаєте собі з тих „чудесних дітий" таких дивоглядів, що з гори гордо глядітимуть на своїх товаришів, а пізнійше і на вас самих, а з доньок діждетеся заздрих цяць.

6. Не позваляйте дітям читати без розбору усьо, що їм попаде в руки. Бо впровадите в їх серця і голови хаос, бруд і зіпсуття.

7. Мати нехай не строїться при доньках та нехай не говорить з ними про роскішні строї, вибагливі моди, та про те чим і як можна найбільше приподобатися. Бо навчіть своїх доньок порожнечі, змисловости, залицяння, а звідсіля вже недалека дорога до розпусти.

8. Не давайте дітям багацько грощей на дурниці, а коли даєте, то контролюйте, на що їх видають. Бо інаше легко навикнуть до розтратности і переймуться засадою, що на тім світі щастя без грошей нема.

9. В картанню дітий не будьте легкодушно лагідні. Якщо дитина занедбує молитву, говорить неправду, уживає грубих слів, не відноситься до вас з належитою пошаною, не глядіть на те все крізь пальці. Але як зібє нехотячи горнець, таріль або склянку, не карайте за остро, аби дитина не переконалася, що властиво лиш ті блуди мають якесь значіння, що потягають за собою матеріяльну шкоду, а на инші можна — свистати.

10. Не говоріть при дітях з легковаженням про їх учителів і настоятелів. Бо ваші уваги пересадні і несправедливі, розвинуть у дітях нахил усьо критикувати, на всьо нарікати, себе вважати чимсь надзвичайним і дармувати.

Батьки й матері, памятайте на ті перестороги, щоби не прийшлося колись жалувати, що зле виховали своїх дітий.

НОВИНКИ.

Залізнича катастрофа. Під Варшавою на залізничім шляху до Константина вискочила зі шин парова машина поїзду й перевернулася. На неї впали дальші ваґони й порозбивалися. Наслідком випадку вибух паровий котел. Обслуга машин і пару пасажирів попарилися сильно, кілька осіб віднесло тяжкі а кільканайцять лекші рани.

Цінна знахідка. В Варшаві при зрубуванню 200-літної липи під корінням знайдено закопаний в часі польського повстання в 1831 році скарб. Викопано там 20 фунтів золота.

Пожежі на Волині. В останніх часах на Волині в повітах: дубенськім, костопільськім і кремінецькім мали місце численні грізні пожежі. Згоріло кільканайцять господарств ураз із мертвим та живим інвентарем.

З міського багна. У Львові, при ул. Жовківській робітник Чухрай, молодий, жонатий чоловік, напав на дім родини Андрушків і поранив тяжко стрілами з револьвера, ножем та бритвою Анну Андрушків та її дві дорослі доньки Софію і Павлину, почім застрілив себе. Причиною того страшного вчинку була жадоба пімсти до Андрушків, за те, що Софія, яка була спершу любовницею Чухрая, відкинула опісля його грішні залицяння. Ось у яке багно скочується людина, коли переступить Божу заповідь та подопче супружу присягу.

Завалився ратуш. У Королівській Гуті в Польщі завалився новобудований ратуш, при чому заломилися всі стелі й упали з поверхів аж до партеру. Нащастя обійшлося без жертв у людях.

Випадок зі самоходом. Недалеко Лодзі вивернувсяізза надмірно скорої їзди великий пасажирський самохід і розбився. Зпід розбитого самоходу добули шіснайцять тяжко ранених осіб. Шість із них віднесли так тяжкі рани, що нема надії на їх вратовання від смерти.

Страшна смерть. У Львові на личаківськім двірци попав під колеса паровозу помічник машиніста Франц Вітковський. Колеса перетяли його через середину так що згинув на місці. Нещасний лишив жінку і двоє дітий.

Загадочний стріл. В Руданцях коло Львова вечером розмовляло між хатами кількох господарів. Нараз з незнаної сторони хтось стрілив з карабіна. Куля поцілила в голову Івана Ярину, якого непритомного відвезено до шпиталя у Львові.

— **Вибух армати.** Під Торунем у Польщі в часі острого стріляння тріс ла одна гармата. Наслідком вибуху двох підстаршин згинуло, один відніс тяжкі й один лекші рани.

— **Наслідки сніговиці.** Небувала в цвітні сніговиця в цілім краю спричинила великі шкоди. В деяких місцевостях наслідком бурі був спинений залізничий рух. На многих лініях буря поперевертала телеґрафічні стовпи та перервала електричні проводи. Наслідком чого уряд телеґрафічний і почтовий поніс шкоди понад пів міліона золотих.

— **Зневаження трупа.** В Бялимстоку в Польщі віритель Хаїма Сациlера прийшов до хати, де лежав помернший і зі злости, що не може відібрати від нього позичених гроший, побив трупа ліхтарем по голові.

Підроблені 500 золотові банкноти. Банк Польський повідомляє, що в Катовицях і в Познані появилися підроблені 500 золотові банкноти. Вони друковані на звичайному папері з вибитим водним знаком. Рисунки нездарні в брудно-сірій красці. Підрібку легко пізнати.

Переможений вулькан. В околиці Малаґві в Нікараґві є вулькан Мазая. У підніжя його управляють селяне землю, бо земля огрівана горячими, підземними випарами дуже врожайна. Однак трійливі ґази шкодять засівам. Гурт німецьких інжинірів задумує построїти на кратері металеву крівлю з клапою безпеки, куди виходитимуть трійливі ґази. Шкідний вплив ґазів зневтралізують передтим певними хемічними складниками, що їх впровадять рурами в глибину вулькану.

Пожар краківської „Баґателі". В Кракові згорів будинок театру „Баґателя", де тепер містилося кіно. Пожежа вибухла в півночі й дуже скоро поширилася на ввесь будинок. Що телефонічна централя функціонувала лихо, не можна було покликати пожарної сторожі. Коли прибула сторожа, пожежа загрожувала вже сусідним будинкам. Вскорі завалилася крівля й ґалерія 2-го поверху. Пожежа знищила зівсім усе театральне уладження. Згоріла сцена, льожі та крісла.

Годинник без накручування. Туга за годинниками, що їх не треба разураз накручувати, здавалася бажанням не до сповнення. Що воно не так, доказав уже паред літами один австрійський інжинір. Він використав розширення й корчення металю під впливом змін температури між днем і нічю, як невичерпане джерело сили для порушування годинника. У 1919 р. швед Теодор Діден зробив годинник, що його порушувало тиснення повітря й зміни температури. Сім злучених зі собою металевих коробочок із ніжної филястої бляхи, що уложені одна над одною, лучаться заразом і зі сховком. Уся ця елястична система виповнена повітрем 757 мілім. стовпа живого срібла й 18 степенів Цельзія й замкнена щільно. Коли тиснення повітря збільшується, або температура упадає, то стискає до купи коробочки або процес відбувається навиворіть. Рухи, що їх розтяглість осягає 28 центим., переносяться на колісцятка годинника й ділають там як двигова сила. Так значить, що винахід швайцарця Джона Лєо Райтера, що про нього недавно подавали часописи, не є ніщо нове бо конструкція полягає на цих самих заложеннях.

ОПОВІСТКИ.

Відповідальний редактор: Антін Лотоцький З друкарні Вид. Сп. „Діло", Львів, Ринок 10.